Raadsinformatiebrief

Datum	29 november 2022	Zaaknummer	2243465
		Portefeuille	Werk, jeugd, kunst en cultuur en energie M.H.B. Roozendaal
Onderwerp	Effecten energiecrisis en de (gemeentelijke) maatregelen		

Behandeling in commissie
Niet van toepassing

Kennisnemen van:
Effecten energiecrisis en de (gemeentelijke) maatregelen

Aanleiding
Citaat uit de Inleiding van Thuis in Meierijstad, Mijlpalen: ‘Wij zien dat de wereld om ons heen continu in beweging is. Na de coronacrisis spelen op dit moment vooral geopolitieke spanningen, die weer veel onzekerheden met zich meebrengen die van invloed zijn op diverse beleidsterreinen.’
Ook de huidige energiecrisis gaat gepaard met grote onzekerheid. Hoewel van een andere orde dan de pandemie, raakt ook de energiecrisis zeer veel mensen. De stijgende energieprijzen, in combinatie met de inflatie voelen we allemaal in onze portemonnee.
De hoge energieprijzen en de almaar stijgende inflatie zorgen bij een groeiend aantal huishoudens, ondernemers, instellingen en verengingen en ook gemeenten voor financiële problemen. Bij de gemeenteraad van Meierijstad heeft dit geleid tot vragen.
In de lijst van toezeggingen staat bij R64 (29 september 2022) de volgende toezegging: ‘Het college inventariseert de problemen die bedrijven, maatschappelijke instellingen en verenigingen ondervinden van de stijging van de energiekosten en informeert de raad in november 2022 inclusief eventuele acties vanuit de gemeente.’

Kernboodschap
Algemeen
De impact van de energiecrisis is groot voor onze inwoners, de bedrijven, de maatschappelijke instellingen en verenigingen. Als college maken we ons zorgen. We maken ons niet alleen zorgen over de effecten voor deze herfst en winter, maar ook over de potentieel grote gevolgen voor de langere termijn. De lagere- en middeninkomens in onze gemeente hebben onze hoogste prioriteit. Zij worden het hardst geraakt. Voor de korte termijn worden de rijkssteun-maatregelen voor inwoners en bedrijven steeds duidelijker en kunnen we zien of de maatregelen effect hebben. Voor verenigingen en instellingen is dit echter nog niet het geval.

Met de toename van de kosten voor gas en elektra neemt de behoefte aan steunmaatregelen bij allerlei partijen toe. Of het nu gaat om inwoners, bedrijven of (sport-, kunst- en cultuur)verenigingen en instellingen. Uiteraard lossen we noodsituaties altijd op. Uiterlijk in het eerste kwartaal van 2023 komen we met een concretisering van de maatregelen die de verenigingen en instellingen soelaas gaan bieden. Daarbij willen we wel prikkels voor energiebesparing inbouwen. Verder willen we organiseren dat verenigingen en instellingen hun energie-vragen op één plek kunnen stellen zodat de gemeente die vragen integraal kan oppakken.

De mondiale energiecrisis is zo omvangrijk en verweven met vele terreinen dat we het alleen gezamenlijk kunnen oplossen. Iedereen was op zijn of haar manier al bezig met de energietransitie. Die onontkoombare verandering moeten we nu in een ongekend hoog tempo doormaken. En dat in een periode van schaarste en hoge prijzen. De opgave is daarmee reuze ingewikkeld. Mensen hebben er zorgen over en stress van. Ook daar hebben we als overheid oog voor.

Drie elementen vormen onze aanpak
In deze RIB gaan we in op de genomen/te nemen rijksmaatregelen, de signalen die we opvangen uit de samenleving en de lokale maatregelen die we nemen om inwoners, bedrijven en verenigingen te ondersteunen. De RIB schetst een energie-en koopkracht beeld over de situatie op dit moment. We zijn ons ervan bewust dat onderliggende informatie snel kan wijzigen. Het energie- en koopkracht beeld is opgebouwd aan de hand van de volgende drie elementen:
1. *Inzicht hebben en houden*: weten wat er speelt rond de energieprijzen en inflatie. En monitoren wat de financiële en maatschappelijke impact daarvan is voor onze inwoners, bedrijven en verenigingen.

2. *Deze crisis is een gezamenlijke verantwoordelijkheid:* allen hebben we een verantwoordelijkheid in deze crisis, van individu tot vereniging. Van winkel tot gemeente. Daarbij is ook de verbinding met (maatschappelijke) partners in onze gemeente van groot belang. In gezamenlijkheid moeten we bijdragen aan goede (creatieve) oplossingen en keuzes.
Om een scherp beeld te vormen waar de problemen en hulpvragen zitten zijn wij zowel ambtelijk als bestuurlijk continu in overleg met inwoners, bedrijven als maatschappelijke instellingen en verenigingen. Daarbij maken we duidelijk waar mensen en instellingen terecht kunnen voor hulp.

3. *Perspectief en duidelijkheid bieden aan inwoners en ondernemers:* We houden continu de lange termijn in beeld, dus niet enkel de korte termijn oplossingen. De rijksmaatregelen richten zich op dit moment primair op de kortere termijn – het koopkrachtbehoud. Naar onze mening mag de langere termijn – waaronder de duurzaamheidsslag – zeker niet vergeten worden.

Onderstaand wordt ingegaan op de effecten van de energiecrisis voor onze inwoners, onze bedrijven en onze maatschappelijke instellingen en verenigingen. Ook wordt ingegaan op de positie van de gemeente Meierijstad als eigenaar van vastgoed en de beheerder van openbare verlichting en riolering. Bij al deze onderdelen wordt ook ingegaan op de genomen/te nemen (gemeentelijke) maatregelen.

Algemeen effect van de energiecrisis: Versnelling opgave energiebesparing

Langere termijn opgave

Zoals bekend zetten we, als college, in op maatregelen om inwoners te helpen hun energieverbruik te beperken. Om zo de energielasten te verlagen. We vinden het cruciaal dat het voor iedereen mogelijk én bereikbaar is om te kiezen voor verduurzaming.

Vanuit de RES heeft Meierijstad zich gecommitteerd aan een besparingsdoelstelling van 11% op haar elektriciteitsverbruik en warmtevraag per 2030. Om dat te bereiken moeten we de verduurzaming van de gebouwde omgeving aanzienlijk versnellen. De prioriteit van de landelijke overheid, maar ook van uw college, ligt op energie besparen. Bespaarde energie hoeft immers niet opgewekt, getransporteerd of betaald te worden. We hebben de afgelopen jaren ingezet op veel verschillende acties en projecten die bijdragen aan energiebesparing door inwoners en organisaties in onze gemeente. Deze kapstok gaan we bouwen in de vorm van een Actieplan Energiesparing. Het actieplan omvat diverse ontwikkellijnen, gericht op de totale besparingsopgave voor de gebouwde omgeving op de langere termijn. Hieronder vallen woningen (zowel huur als koop) maar ook bedrijven en het maatschappelijk vastgoed. Voor het maatschappelijk vastgoed komen we begin volgend jaar met een aangepast DMOP en een routekaart voor - waar mogelijk versnelde - verduurzaming.

De eerste stappen om te komen tot een dergelijk actieplan zijn gezet, door het schrijven van een hoofdlijnen notitie die in januari 2023 gereed is. De hoofdlijnen notitie is bedoeld om de opgave Energiebesparing in zijn totaliteit in beeld te brengen (zowel technisch als sociaal) en de te bepalen doelen, kaders, uitgangspunten & ontwikkellijnen. Uw raad wordt bij dit proces betrokken.

Korte- en middellange termijn opgave:

Parallel aan het ontwikkelen en uitvoeren van het actieplan op lange termijn lopen er al actie(lijnen) die we de komende tijd zullen voortzetten en uitbreiden.

Aanpak Energiearmoede

Deze aanpak is gericht op inwoners met een laag inkomen, wonend in een woning van slechte energetische kwaliteit. Deze inwoners worden sterk geraakt door de gestegen energieprijzen en dalende koopkracht. Het kabinet heeft middelen gereserveerd voor gemeenten om deze huishoudens gericht te ondersteunen bij het verlagen van hun energierekening en in Meierijstad zijn we begin 2022 gestart met een aanpak Energiearmoede. Dit doen we in samenwerking met woningcorporaties en sociale partners. Met deze aanpak hebben we tot nu toe 130 kwetsbare inwoners ondersteund met de inzet van een (vrijwillige) Energiecoach en het treffen van een pakket aan energiebesparende maatregelen in de woning door de woningcorporaties(klusdienst). Inmiddels is een vervolgaanpak Energiearmoede uitgewerkt Wij zullen u daarover en over de lokale isolatieaanpak vanuit het Nationaal Isolatieprogramma op een later moment informeren.

Overzicht van regelingen vanuit het rijk rondom energiekosten en energiebesparing voor onze inwoners

Het Rijk heeft in *2022* diverse generieke en specifieke maatregelen genomen om de hoge energieprijzen voor huishoudens te compenseren en bij te dragen aan CO2 reductie. Het gaat hierbij om de volgende maatregelen:

- Middelen bestrijding energiearmoede
- Middelen Nationaal Isolatieprogramma
- Middelen Klimaatakkoord
- Verlaging energiebelasting

- Tegemoetkoming energiekosten november en december 2022
- Energietoeslag 2022

De detailinformatie van de verschillende regeling vindt u terug in bijlage 1.

Middels een RIB van 27 september 2022, nr. 2195253 heeft de Raad kennis kunnen nemen van de 'Voortgang uitvoering energietoeslag' en de ophoging van de inkomensgrens naar 130% (bijgevoegd)'. In die brief is de stand van zaken per 19 september 2022 gegeven.
Hieronder wordt de stand van zaken per 1 november geschetst:

Uitgaven Meierijstad tot 1 november ongeveer € 4.027.600,- (3148 huishoudens hebben de toeslag van € 1.300,- ontvangen). Budget Meierijstad = € 4.377.052,- . De afgelopen 2 maanden zagen we een groei in het aantal aanvragen, mede als gevolg van ophoging van de inkomensgrens naar 130%. Nu is nog ongeveer € 350.000,- over. Ons budget is waarschijnlijk net niet helemaal voldoende.

Het aantal aanvragen in juni, juli, augustus daalde maandelijks. In september, oktober steeg het aantal aanvragen weer. Dat heeft waarschijnlijk ook te maken met media aandacht, oplopende energieprijzen, koopkrachtdaling e.d.

We zien nog geen toename van hulpvragen Minimaregelingen en Schuldhulp.
Met ophoging van de inkomensgrens voor de energietoeslag 2022 naar 130% is de kou mogelijk wat uit de lucht. Op dit moment is er geen wachtlijst bij schuldhulp. Het aantal aanvragen is in vergelijking met voorgaande jaren stabiel. Wat wel gestegen is het aantal aanvragen voor een voedselpakket van de Voedselbank.

Generieke maatregelen 2023
Van de nu bekende generieke maatregelen 2023 kan de detailinformatie nog wijzigen.
De hoogte van het prijsplafond voor de energierekening is bekend. De kans dat het Rijk de regeling nog moet aanpassen omdat de uitvoering heel ingewikkeld wordt, is aanzienlijk. Uiteraard volgen wij ook hier hoe de regeling uitpakt voor onze inwoners.
De regeling geldt voor consumenten en andere 'kleinverbruikers', zoals zzp'ers, winkels, verenigingen, kleine maatschappelijke organisaties en een deel van het kleine mkb. Mensen hoeven zelf geen actie te ondernemen. De korting wordt verrekend via de energienota.

De regels en het budget voor de energietoeslag 2023 zijn nog niet bekend/duidelijk. Het ministerie van SZW werkt nog aan de precieze uitwerking van de Wet energietoeslag 2023. Zodra de Wet bekend is bekijken we of het lukt om de extra middelen, die feitelijk bedoeld zijn voor 2023, vervroegd uit te betalen in december 2022. Anders vindt dit meteen in 2023 plaats.

De effecten van de energiecrisis voor onze bedrijven en de (gemeentelijke) maatregelen
Voor veel ondernemers in Meierijstad is de energiecrisis een hard gelag. Zij waren zich, na de corona-periode, net weer aan het oprichten en nu komt de klap van de energiecrisis met gepaard gaande prijsstijgingen, personeels- en materiaal-tekorten hard aan.

Algemeen
Sinds de coronacrisis wordt de economie met gemeenschapsgeld ondersteund. De herstelopgave uit deze periode krijgt nu een verlenging met wederom landelijke regelingen, vanwege de ongekend hoge energiekosten: crisis.

Daarmee is er sprake van een periode van zo'n 3 jaar waarin de economie kunstmatig op een bepaald niveau wordt gehouden en de natuurlijke economische werking (hoog- en vooral laagconjunctuur) wordt gedempt. Er zijn bedrijven die het niet redden en voor anderen liggen er dan kansen om in de openstaande vraag te gaan voorzien.
Volgens het UWV neemt het aantal faillissementen - met name MKB – toe.. Dat leidt overigens niet tot verhoogde instroom in de WW, omdat veel mensen meteen een andere baan vinden. De crisisperiode is bovendien een momentum om sneller over te stappen naar verduurzaming waar die bijdraagt aan het verdienmodel voor nu en vooral later: transitie.

Crisis
Voor het midden- en kleinbedrijf dat relatief veel energie gebruik komt er een rijksregeling: de Tegemoetkoming Energiekosten (TEK)-regeling. De detailinformatie van deze regeling vindt u terug in bijlage 1.

- Naast landelijke maatregelen hanteert de gemeente extra alertheid via het accountmanagement bij bedrijfscontacten over het energievraagstuk. Er bereiken de gemeente incidentele signalen over knelpunten bij bakkerijen en vooral in de horeca. Er zijn gemeenten die overwegen om voorfinanciering te arrangeren voor dergelijke noodlijdende bedrijven. Gezien de financiële ruimte en risico's van een gemeentebegroting tegenover potentiële gebruikers wordt dit, althans voor de gemeente Meierijstad, als niet kansrijk en verantwoord geacht.

Transitie
Om de overgang naar een duurzame economie te maken zijn er diverse landelijke, provinciale en regionale arrangementen en financieringsregelingen. Deze bestaan al langere tijd, maar worden des te interessanter voor een bredere toepassing in de economie. Het werkt versnellend, waar ondernemers twijfelen over investeringen binnen hun bedrijfsvoering.
Voor meer detailinformatie wordt verwezen naar bijlage 1.

- Ook in ons gemeentelijk CollegeWerkProgramma is het duurzaamheidsprogramma en de economische ontwikkeling ondergebracht, waardoor er in Meierijstad aan de energietransitie wordt gewerkt. Zo was er al de DOE-regeling in Meierijstad voor ondernemers voor energiemaatregelen in het eigen bedrijf. Er wordt daarnaast samengewerkt met het POM - collectief - voor de energietransitie en klimaatadaptatie via een aanvraag op het Grote Oogst-regeling van de Provincie. Ook worden steunverklaringen verleend aan initiatieven - individueel - voor aanvragen voor energieopwekking (zon/wind) of energievoorziening (laadpleinen/elektrolyse) bij voorkomende regelingen. Samen met de regio Noordoost Brabant verkennen we verduurzaming van bedrijventerreinen via de ontwikkeling van lokale energienetten, waar waterstofeconomie onderdeel van is voor Meierijstad.

Onder de streep
Dus naast de tijdelijkheid van een crisis wordt er - nog sterker dan voorheen – nog steeds werk gemaakt van de omschakeling in de energievoorziening. Het is nodig en gebeurt actief in Meierijstad!

De effecten van de energiecrisis voor onze verenigingen en instellingen
In dit kader kan gedacht worden aan de gestegen energiekosten van sportverenigingen, kunst- en cultuur-instellingen, wijk-en gemeenschapshuizen, inloopvoorzieningen en scoutings.
Wij zijn met verenigingen en instellingen in gesprek over de mogelijkheden voor energiebesparing en zien dat zij daar zelf ook mee bezig zijn.

Tot het verschijnen van de Najaarsnota van het Rijk op 21 november 2022 gingen wij er van uit dat het Rijk de gestegen energiekosten niet zou compenseren voor verenigingen en instellingen. Inmiddels is gecommuniceerd dat er steun komt voor de (semi)collectieve sector.
Citaat uit Nieuwsbericht van het Rijk met betrekking tot de Najaarsnota:
'Volgend jaar komt er op de begrotingen van ministeries een extra prijsbijstelling voor de bekostiging van scholen, culturele instellingen, verenigingen en andere organisaties in de (semi)collectieve sector. Dit is nodig omdat de reguliere indexatie had plaatsgevonden vóór de grote prijsstijgingen. De Tweede Kamer heeft hier specifieke moties over ingediend.

Daarnaast krijgen zwembaden € 207 miljoen voor hun energiekosten in 2022 en 2023. Voor amateursportverenigingen die veel energiekosten hebben, wordt een noodfonds opgericht van € 6 miljoen. Voor zorginstellingen die in problemen komen wordt € 30 miljoen gereserveerd.'

Inventarisatie en ondersteuning door de gemeente
Op dit moment wordt geïnventariseerd wat de energiekosten waren in 2021 bij de diverse gebruikers/huurders/verenigingen/stichtingen/buurt- en ontmoetingshuizen in zowel gemeentelijk vastgoed als vastgoed van derden zodat we kunnen gaan bepalen wat de energiekosten gaan worden in 2022 en volgende jaren. (Zie bijlage 2 vragenlijst energielasten)

Er is een gemeentelijk schrijven uitgegaan waarin de gebruikers/huurders/ verenigingen gevraagd wordt de temperatuur-instellingen en kloktijden nog eens goed te bekijken of deze kunnen worden verlaagd of verkort, rekening houdend met het werkelijk gebruik van het pand om zodoende het energieverbruik terug te dringen. Dit geldt ook voor de verlichting in het pand zodat deze niet onnodig blijft branden. (Zie bijlage 3 mailing aan gebruikers)

Voor grotere panden is voorgesteld om samen met een medewerker van Vastgoedbeheer de instellingen in het gebouwbeheersysteem met de gebruiker/beheerder door te lopen om het een en ander te optimaliseren en af te stellen.

Verder willen we organiseren dat verenigingen en instellingen hun energie-vragen op één plek kunnen stellen zodat de gemeente die vragen integraal kan oppakken.

Onderzoek Sportraad
Door de Sportraad Meierijstad is rondvraag gedaan bij de sportverenigingen met betrekking tot "Actuele energieproblematiek sportverenigingen Meierijstad" (opgenomen bijlage 4 en 5). Te zien is dat bijna alle verenigingen maatregelen hebben genomen aan zowel de inkomstenkant als de kostenkant.
Vanuit het onderzoek namens de Sportraad Meierijstad, blijkt dat de onderzoeksresultaten vragen om aandacht en actie en dan vooral op de volgende punten:

1. compensatie van de hoge energiekosten;
2. het geven van een impuls aan verduurzamingsinvesteringen bij sportverenigingen;
3. het onderzoeken van de mogelijkheid van collectieve inkoop van energie.

Daarbij zijn er zorgen over een negatieve spiraal, waardoor er een leden terugloop kan ontstaan en de tarieven opnieuw verhoogd moeten worden.

Verduurzamingsmaatregelen Sportverenigingen
Met investeringen in verduurzamingsmaatregelen proberen sportverenigingen het energieverbruik te verminderen. De verenigingen willen de verlichtingsarmaturen graag voortijdig vervangen door LED-armaturen.

Eventuele compensatie is afhankelijk van de situatie
Sommige gebruikers/huurders/verenigingen kopen zelf energie in en zij die een variabel contract hebben worden direct geconfronteerd met hoge maandelijkse voorschotbedragen. Voor gebruikers/huurders/verenigingen met een vast energiecontract zullen er nog niet direct problemen ontstaan.
Er zijn ook gebruikers/huurders van een accommodatie die van de gemeente Meierijstad op het eind van het jaar de eindafrekening krijgen. Zij betalen wel een maandelijks voorschotbedrag aan de gemeente. Meierijstad heeft dan de energie ingekocht.
Degenen die zelf energie inkopen worden direct geconfronteerd met maandelijks hogere energiekosten.

Er zullen gebruikers/huurders/verenigingen zijn die direct in financiële problemen komen door de stijgende energiekosten omdat ze weinig eigen liquide middelen hebben, of hierop de laatste jaren door een teruglopend leden aantal ten gevolge van Corona op zijn ingeteerd.

Met de verschillende gebruikers/huurders/verenigingen zijn we in overleg. Wij staan als uitgangspunt open voor een vorm van compensatie over 2022. Dat doen we op basis van voorstellen waarin we inzicht krijgen in de financiële gevolgen en de gehanteerde criteria. Wij hebben nog geen compensatieregeling vastgesteld.
Uiteraard worden schrijnende situaties tussentijds opgelost en later in lijn gebracht met een generieke regeling. Wanneer we hiervoor middelen nodig hebben, zal de raad hierover een besluit nemen (eventueel bij de vaststelling van de jaarrekening of via een separaat raadsvoorstel).

Voor de vervolg jaren compenseren we niet alles zodat er een trigger blijft om te besparen op energiegebruik en zuinig om te gaan met energie.(temperatuur omlaag, gebruikstijden aanpassen en niet onnodig verlichting laten branden.) of om verduurzaming te versnellen.
In onze volgende RIB verwachten wij u hierover en over een compensatieregeling nader te kunnen informeren.

Onderwijsveld
Ook het onderwijsveld ondervindt de gevolgen/effecten van de energiecrisis. Het zijn vooral de stijgende kosten voor energie die de onderwijsinstellingen in Meierijstad zorgen baren; deze kosten worden deels veroorzaakt door stijging van de energieprijzen, maar ook doordat er meer geventileerd moet worden als gevolg van corona. Het gaat daarbij vaak om de oudere schoolgebouwen, die beperkt geïsoleerd zijn en niet beschikken over moderne isolatietechnieken c.q. waar uitsluitend op natuurlijke wijze kan worden geventileerd.

Uiteraard treffen onderwijsinstellingen allerlei maartregelen om de energiecrisis het hoofd te bieden en gelukkig worden ook scholen expliciet genoemd in de Najaarsnota.
Op de vraag of de onderwijsinstellingen van de gemeente nog acties c.q. maatregelen verwachten met betrekking tot het oplossen van de energiecrisis werd als volgt geantwoord:

- breng vanuit de gemeente de energieproblematiek en de - met name financiële - gevolgen voor onderwijsinstellingen, onder de aandacht van het Rijk;

- Betrek in de beoordeling van de korte termijn energieproblematiek ook de lange termijn duurzaamheidsinvesteringen;
- Onderwijsinstellingen verduurzamen en dat wordt ook van de gemeente verwacht voor bijvoorbeeld MFA's
- Heropen de discussie over het vroegtijdig verduurzamen van schoolgebouwen.

De effecten van de energiecrisis voor de gemeentelijke organisatie en de (gemeentelijke) maatregelen

Als gemeente hebben wij een voorbeeldfunctie op allerlei terreinen. Dat geldt natuurlijk ook bij een energiecrisis. Energiebesparing en verduurzaming vinden we belangrijk.

Nieuwe aanbesteding

De inkoop van elektriciteit en aardgas voor gemeentelijk gebruik is opnieuw aanbesteed. Het nieuwe contract met Greenchoice treedt in werking per 1 januari 2023. De prijzen voor het jaar 2023 zijn vastgelegd in 2022, in een zeer roerige periode op de energiemarkt.
De kale prijs voor elektriciteit en gas voor Meierijstad is daardoor circa acht keer zo hoog in 2023, vergeleken met 2022. Deels is deze prijsstijging in de begroting vastgelegd.
De energiekosten worden deels doorbelast aan inwoners, verenigingen en bedrijven. Bijvoorbeeld de energiekosten van sportaccommodaties en buurthuizen, of de energiekosten van rioolpompen en gemalen die verrekend wordt in de rioolheffing.

Vastgoed

Voor het vastgoed wordt aangehaakt bij de energiebesparingscampagne 'zet ook de knop om' van de rijksoverheid. In dat kader hebben we diverse acties uitgezet:

- Voor verschillende gemeentelijke panden, waaronder gemeentehuis Veghel, raadhuis Dommelrode en diverse sportaccommodaties, hebben we in de eerste helft van 2022 de ruimtetemperatuur verlaagd. Ook hebben we afgesproken om in o.a. het gemeentehuis in de zomermaanden minder te koelen;
- We hebben met de bedrijfsleidsters van de beide zwembaden (twee energievreters) besproken welke besparingsmogelijkheden er zijn. Zonder aanpassing van het gebruik blijken deze mogelijkheden zeer beperkt;
- We hebben de gebruikers van alle gemeentelijke panden aangeschreven, en daarbij 'ter inspiratie' tips gegeven om energie te besparen. We hebben gebruikers van panden met een gebouwbeheersysteem (vaak grootverbruikers) het aanbod gedaan om gezamenlijk te kijken welke mogelijkheden er zijn om installaties beter te regelen;
- We hebben in kaart gebracht wat keuzemogelijkheden zijn om een verdergaande besparing te realiseren, waarbij er wel consequenties zijn voor het gebruik van panden. Te denken valt aan het concentreren van de gebruikstijden van gemeentelijke accommodaties of het verder verlagen van de ruimtetemperaturen in panden.

Daarnaast gaan we door met de gebruikelijke acties om het energieverbruik te verlagen. Daarbij valt te denken aan het afstemmen van verwarmingstijden op het daadwerkelijk gebruik van het pand , het waar mogelijk verlagen van stooklijnen en het isoleren van pompen in de grotere panden.

Specifiek voor het Gemeentehuis

In aanvulling op het gemeentelijk vastgoed zijn met betrekking tot het gemeentehuis de volgende specifieke energiebesparings- maatregelen genomen:

- Bij aanschaf/huur van apparatuur worden altijd energiebesparende maatregelen opgenomen in het programma van eisen. Bijvoorbeeld dat een apparaat na een bepaalde tijd in de slaapstand springt na een periode van inactiviteit en na kantoortijd uitschakelt.
- Verder onderzoeken we of we de werkplekken in een deel van het gebouw kunnen concentreren en/of de gebruikstijden kunnen aanpassen zodat er energie kan worden bespaard.

Energiebesparing in de Openbare ruimte
Het beheer van de openbare ruimte gaat op sommige onderdelen gepaard met een enorm energieverbruik. Verreweg de grootste verbruikers zijn openbare verlichting en riolering.

Openbare verlichting
Sinds 2019 loopt het vervangingsproject van de openbare verlichting. Zoals gemeld in 'Thuis in Meierijstad, Mijlpalen' zullen we dit project vanaf 2023 versneld uitvoeren. Daardoor zullen we sneller ons areaal helemaal voorzien van LED verlichting. LED verlichting verbruikt minder stroom dan conventionele verlichting. Ons energieverbruik zal omlaag gaan de komende jaren.
Naast het toepassen van LED verlichting, dimmen we ook alle openbare verlichting.

Water en riolering
We hebben circa 150 grote gemalen en 1350 kleine gemalen binnen de gemeente.
De mogelijkheden om hier (veel) energiewinst te behalen is vrij beperkt.
Momenteel bekijken we per nieuwbouwproject kritisch naar de mogelijkheden om zo min mogelijk of zelfs geen gemalen toe te passen.
Verder proberen we in het buitengebied steeds beter af te wegen om woningen aan te sluiten op een decentrale afvalwaterzuivering (IBA) in plaats van op een drukrioolsysteem.
Waar mogelijk is plaatsen we "slimme" pompen. Tevens is er aandacht voor optimalisatie van de pompen.

Communicatie
Zowel bestuurlijk als ambtelijk zijn we continu in gesprek met onze inwoners, onze bedrijven en de maatschappelijke instellingen en verenigingen van Meierijstad over de impact van de energiecrisis.

Participatie
De ASD is geïnformeerd over de achtergrond van de energietoeslag en de aanpak.
Maatschappelijke verenigingen en instellingen denken mee over en werken mee aan energiebesparing.

Duurzaamheid
Energiecrisis, energiebesparing en verduurzamingsmaatregelen hangen nauw samen. De energiecrisis biedt kansen voor gemeenten voor de energietransitie: nog nooit zijn bijvoorbeeld zoveel woningeigenaren bereid om aan de slag gegaan met de verduurzaming van hun woning.

De inzet van de energietoeslag past binnen de internationale duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN ter bestrijding van armoede, die ook door Meierijstad gebruikt worden in het duurzaamheidsbeleid.

Financiën
Door het kabinet is in 2022 een bijdrage beschikbaar gesteld in verband met het verstrekken van een energietoeslag van € 1.300 aan huishoudens met een laag inkomen. Meierijstad ontvangt hiervoor € 4.377.052 in 2022.

Tijdens de augustusbesluitvorming van het kabinet is besloten om in 2023 nogmaals € 1.300 aan deze doelgroep uit te keren. Dit is opgenomen in de Miljoenennota. Om huishoudens in 2022 nog beter te ondersteunen, biedt het kabinet gemeenten de mogelijkheid om € 500 hiervan al in 2022 uit te keren. De begroting voor het Gemeentefonds is hier op aangepast: Van de € 1,4 mld. voor 2023 is € 500 mln. naar 2022 overgeheveld. Hierdoor blijft er € 900 mln. in 2023 over. De naar 2022 overgehevelde middelen worden via de algemene uitkering over de gemeenten verdeeld. Aangezien het budget voor 2022 betreft, is ervoor gekozen om gemeenten, vooruitlopend op de decembercirculaire, te informeren over de verdeling van deze middelen. Voor Meierijstad bedraagt dit € 1.606.000. De definitieve verdeling van de middelen zal in de decembercirculaire 2022 bekend worden gemaakt.

<u>Dekking gemeentebegroting</u>
Op dit moment zijn in de gemeentebegroting van Meierijstad alleen de middelen opgenomen voor de uitkering van de energietoeslag 2022. Mogelijk volgt er dus meer. Daarvoor is nog niets geraamd in de begroting.
Wanneer besloten wordt om op (diverse) beleidsvelden financiële ondersteuning te gaan verlenen zal hiervoor dekking moeten worden aangewezen. Dekking zal dan gevonden moeten worden in de algemene risicoreserve. Hiervoor is besluitvorming door de raad (via de jaarrekening, of begin volgend jaar in een 1e Berap of separaat raadsvoorstel) nodig.

Planning
Uiterlijk in het eerste kwartaal van 2023 komen we met een concretisering van de maatregelen die de verenigingen en instellingen soelaas gaan bieden.

Het is onzeker hoe de energielasten zich in de toekomst ontwikkelen
De energiemarkt is momenteel erg onzeker. Daardoor is het lastig om een inschatting te maken van hoe deze markt zich in de tweede helft van 2022 en in 2023 zal ontwikkelen. We blijven in gesprek met alle partijen over de financiële effecten van de toegenomen energielasten.
Wij zullen de Raad in 2023 periodiek informeren over de energiecrisis.

Bijlage(n)

1. Detailinformatie over maatregelen van het Rijk voor inwoners en bedrijven
2. Vragenlijst energielasten
3. Mailing aan gebruikers
4. Brief Sportraad Meierijstad
5. Bijlage bij brief Sportraad Meierijstad

Ter inzage documenten

-

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad

De secretaris,

drs. M.G.C. Wilms-Wils RA

De burgemeester,

ir. C.H.C. van Rooij